

Список літератури

1. Про Генеральну схему планування території України: закон України від 07 лютого 2002 року № 3059-III // Офіційний вісник України. 2002. № 10. 22 березня. С. 146.
2. Про екологічну мережу України: закон України від 24 червня 2004 року № 1864-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 45. 5 листопада. С. 1841.
3. Про землеустрій: закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. 5 вересня. С. 282.
4. Маруняк Є.О. Територіальне (просторове) планування: зміст, еволюція та основні сучасні напрями / Є.О. Маруняк // Український географічний журнал. 2014. № 2. С. 22-31.
5. Курильців Р.М. Формування та управління екологічно безпечним використанням земель / Р.М. Курильців // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2012. Вип. 4. С. 157-160.

Мацієвич Т.О.

к.е.н., доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет,

м. Херсон

Бабушкіна Р.О.

к.с.-г.н., доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет,

м. Херсон

Іванів М.О.

к.с.-г.н., доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет,

м. Херсон

ЩОДО НАПРЯМКІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ІЗ ВРАХУВАННЯМ ВСТАНОВЛЕНИХ ЗОН ОБМЕЖЕНЬ

Нова законодавча база значно посилила мотивацію до міжмуніципальної консолідації в країні, створила належні правові умови та механізми для формування спроможних територіальних громад сіл, селищ, міст, які об'єднують свої зусилля у вирішенні нагальних проблем.

Згідно Концепції державної політики по досягненню цілі 10.3. «Українці мають реальну можливість впливати на організацію свого

життєвого простору як мешканці спроможних громад» заплановано, що зменшиться кількість громад, що потребують підтримки держави до 30%. Крім того, заплановано реалізацію створення трирівневої системи адміністративно-територіального устрою: громада, район, область [1]. Це сприятиме реалізації ефективної державної політики з надання публічних послуг, упорядкуванню повноважень органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади.

На думку А. Дорош, проблемою вітчизняного просторового планування є те, що воно законодавчо поділяється на містобудівну та землевпорядну діяльність, переважна частка планувальних інструментів належить до містобудівної [2, с.79]. Наприклад, у Польщі прийнятий Закон про ревіталізацію у 2015 році, який сприяв запровадженню нового типу документації – місцевий план ревіталізації. Відповідно до зазначеного закону ревіталізація – це процес виведення з кризового стану zdegradovanih територій, здійснений у комплексний спосіб, шляхом вжиття інтегрованих і територіально сконцентрованих заходів щодо локальної спільноти, простору і економіки, що проводиться зацікавленими сторонами ревіталізації на основі програми ревіталізації гміни. Питання ревіталізації тісно пов'язані з просторовим розвитком територій, які, у свою чергу, регулюються законом про просторове планування [3].

Загально відомо, що основною метою ОТГ є підвищення якості надання публічних послуг – досягається за рахунок того, що більші громади можуть ефективніше надавати відповідні послуги насамперед з огляду на «економію на масштабах» [4]. Адже, від обраної мети формування ОТГ значною мірою залежить інтерпретація спроможності громад як здатності до надання публічних послуг, управлінської спроможності, спроможності до забезпечення демократії участі.

Враховуючи потреби у регулюванні земельних відносин, що зумовлені якісно новим підходом до розвитку процесів землекористування, слід зауважити, що основною відмінністю оновлених норм Податкового кодексу щодо земельного податку є відсутність фіксованих ставок. Адже, Податковий кодекс установлює лише граничні межі ставок земельного податку. Конкретні ставки встановлюватимуться органами місцевого самоврядування за місцем знаходження земельних ділянок. Наприклад, цікавим для України є досвід унітарної країни Польщі. По-перше, чітке розмежування функцій та повноважень між державою та органами місцевого самоврядування, а по-друге, джерелами власних доходів бюджетів гміни є: податок на нерухомість, сільськогосподарський податок, лісовий податок, податок з транспортних засобів, з доходів фізичних осіб, податок на спадщину [5].

Крім того, здійснювана в Україні реформа адміністративно-територіального устрою шляхом розширення місцевого самоврядування на

основі добровільного об'єднання територіальних громад охоплює всі сфери життєдіяльності територіальних громад. Однак, територіальні громади не мають законних підстав отримати землі несільськогосподарського призначення за межами населених пунктів у комунальну власність, що у свою чергу, не відповідає концепту децентралізації [6].

Таким чином, ухвалення законопроекту «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» № 2194 від 01.10.2019 року, призведе до збільшення спроможності територіальних громад. Оскільки, успішний розвиток країни значною мірою залежить від розвитку місцевого самоврядування, зростання місцевої ініціативи та посилення економічної та соціальної спроможності кожної територіальної громади.

Список літератури

1. Міністерство розвитку громад на території України. Концепція державної політики по досягненню цілі 10.3. «Українці мають реальну можливість впливати на організацію свого життєвого простору як мешканці спроможних громад». URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskisty/kontseptsiya-derzhavnoyi-politiki-ta-plan-z-yiyi-realizatsiyi-po-dosyagnennyu-tsili-10-3->
2. Дорош А.Й Нові підходи до територіального планування в Україні з врахуванням децентралізаційних процесів та досвіду Австрії. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2016. № 3. С.78-85.
3. Горблюк С. Правові засади та практика застосування ревіталізації у польських містах/ С. Горблюк // Національна академія державного управління при Президентові України. - № 2. – 2019. – С. 26-36.
4. Swianiewicz, P. (2002). Size of local government, local democracy and efficiency in delivery of local services – International context and theoretical framework'. In: Swianiewicz, P. (Ed.). Consolidation or fragmentation? The size of local governments in Central and Eastern Europe. URL: http://pdc.ceu.hu/archive/00006908/01/LGI_Consolidation-or-fragmentation_2002.pdf
5. Ruśkowski E., Salachna J. (2015) Finanse lokalne po akcesji. Warszawa: Wolters Kluwer Polska Sp., 2 wyd. 2015. 272 s.
6. Бабушкіна Р.О., Мацієвич Т.О. Оцінка ефективності використання земель ОТГ із врахуванням встановлених зон обмежень. Вісник Тернопільського національного економічного університету, 2020. Вип. 4(98). С.25-34.